

[Undervisningsministeren.]

at beslutningen om indførelse af fastprisordningen ikke træffes administrativt, men af det høje ting.

Idet jeg i øvrigt skal henvise til bemærkningerne til lovforslaget, anbefaler jeg forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje.

Forslaget er led i den af regeringen forelagte lovgivning, der danner 1. etapeløsning af en reform af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne pr. 1. april 1970. Om den samlede byrdefordelingsreform pr. 1. april 1970 tillader jeg mig derfor at henvise til det af indenrigsministeren samtidig fremsatte lovforslag om generelle tilskud til kommunerne.

Ved nærværende lovforslag nedsættelse af refusionen af kommunernes vejudgifter generelt med en tredjedel. Dette betyder, at refusionen af amtskommunernes vejudgifter nedsættes fra de nuværende 75 pct. til 50 pct., og samme nedsættelse foretages af refusionsprocenten for hovedlandeveje i købstæder, København og Frederiksberg. For de øvrige kommuner varierer refusionsprocenten efter vejlængde pr. indbygger og vejudgift pr. km, således at højere udgift pr. km og/eller større vejlængde pr. indbygger og dermed større udgift pr. indbygger giver forholdsvis højere refusion.

For sognekommunerne varierer refusionsprocenten for tiden mellem 48 og 56 pct. med en gennemsnitlig refusionsprocent på ca. 52, der efter forslaget nedsættes til ca. 35. For bykommunerne varierer refusionsprocenten mellem 39 og 46 med en gennemsnitlig refusionsprocent på ca. 44, der efter forslaget nedsættes til ca. 30.

Den foreslåede ændring griber i øvrigt ikke ind i vejtilskudslovens refusionssystem, men kommunerne får refusion af alle deres vejudgifter i overensstemmelse med det ved loven fastlagte system, således at opgørelse af vejudgifterne og udbetaling af refusion administrativt kan foretages på tilsvarende måde som hidtil.

De stigende vejudgifter i kommunerne har medført, at statens lovbundne udgifter

til refusion er steget fra ca. 150 mill. kr. i 1959-60 til det på indeværende års finanslov budgetterede beløb på ca. 600 mill. kr. Ved siden af dette beløb er de største poster på statens vejbudget udgifterne til vejfondstilskud på 85 pct. til vigtigere anlægsarbejder på kommunernes gennemgående vejnet, udgifter til dækning af 100 pct. af udgifterne ved alle anlægsarbejder på de af kommunerne bestyrede hovedlandeveje samt endelig udgifter til egentlige motorvejsanlæg. Udgifterne til disse tre kategorier af anlægsarbejder er ligeledes på indeværende års finanslov optaget med henholdsvis ca. 100 mill. kr., ca. 140 mill. kr. og ca. 350 mill. kr. På længere sigt må målsætningen for byrdefordelingsreformen være, at det forvaltningsmæssige og økonomiske ansvar knyttes nøjere sammen, og ændringer i refusionen må kunne ske i takt med de opgaveomlægninger, der tilstræbes inden for vejvæsenets område i forbindelse med gennemførelsen af kommunalreformen.

Virkningen af den foreslåede nedsættelse af vejtilskudslovens refusionsprocenter må ses i sammenhæng med de samtidig foreslåede skattegrundlagstilskud til amtskommunerne og tilskud til primærkommunerne beregnet på grundlag af areal pr. indbygger, idet der herigennem gennemsnitligt vil blive opnået kompensation.

Jeg er villig til under lovforslagets behandling nærmere at drøfte fordelingen af den foreslåede reduktion, hvis der kan findes en anden form, der tilgodeser de samme formål.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Formanden: Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 23. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Forespørgsel til statsministeren af Tastesen m. fl.*
- 2) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring i borgerlig straffelov. (Narkotikakriminalitet).
- 3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i borgerlig straffelov. (Pornografiske billeder m.v.).

[Formanden.]

4) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til folketingsbeslutning om vigtige dele af landets udenrigspolitik [af J. O. Krag m. fl].

Mødet hævet kl. 17.45.

49. møde.

Torsdag den 23. januar kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget Kai Moltke og Hanne Reintoft har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til erstatning for løntab ved visse afskedigelser.

Det er meddelt mig, at *Lindegård Rasmussen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat) med flere lovforslag. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Lindegård Rasmussen* har vedkommende gruppe udpeget *Nordqvist*, som herefter er valgt.

Det er meddelt mig, at *Bilgrav-Nielsen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v., forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd, forslag til lov om ændring af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. og forslag til lov om ændring af lov om kirkers bestyrelse m. m. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Bilgrav-Nielsen* har vedkommende gruppe udpeget *Hans Larsen*, som herefter er valgt.

Medlem af folketinget *Helge Nielsen* har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter ministeren at oprette efterlønsordninger for de civilarbejdere under forsvarsministeriet, der er eller vil blive af-

skediget på grund af rationaliseringer og besparelser på forsvarsbudgettet?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kai Moltke): Jeg skal hermed for folketinget fremsætte forslag til folketingsbeslutning om ret til erstatning for løntab ved visse afskedigelser.

Forslaget tilsigter at sikre samtlige arbejdere erstatning for løntab ved „midlertidige afskedigelser“ i forbindelse med helligdagsperioder med afbrudt arbejdsuge, d. v. s. ved jul og påske.

For en række fag og industrier har man igennem de kollektive overenskomster — for fagene som helhed eller lokalt — søgt at sikre større tryghed i arbejdsforholdet og kontinuitet i indtægten gennem den såkaldte søgnehelligdagsbetaling, som eksempelvis dækker 2. juledag. Hverdagene mellem søn- og helligdage er almindeligvis at betragte som arbejdsdage, og arbejderne har ikke ret til enkeltvis eller som følge af kollektiv arbejdsvægring at udeblive fra arbejdet.

I andre fag — måske specielt, hvor mange kvindelige arbejdere er beskæftigede, men dog også inden for visse grene af bygge- og anlægssektoren — er man hyppigt vidne til, at der omkring jul og nytår og i nogen udstrækning også omkring påsken fra arbejds-giverside foretages såkaldte „midlertidige afskedigelser“ af ellers fast beskæftiget arbejdskraft. De midlertidigt afskedigede får besked om at møde igen efter periodens udløb. Der er altså ikke tale om, at de pågældendes arbejdskraft er blevet overflødig, men snarest om en spekulation i at slippe så billigt som muligt over helligdagsperioderne og de dermed forbundne tillæg.

At en sådan praksis ikke blot skaber økonomisk utryghed, men også rammer de arbejdere hårdt, det går ud over, siger sig selv. December er ikke blot terminsmåned, men medfører traditionelt også særlig store udgifter i forbindelse med juledagene. En uges løntab eller mere i denne periode virker derfor særlig hårdt.

Folketingets nuværende flertal beken-